

АНАЛІЗ ПОТЕНЦІЙНОГО ВПЛИВУ ЗИМОВОЇ ОЛІМПІАДИ-2022 НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ РИЗИКИ ТА ФАКТОРИ УСПІХУ

студент гр. МК-01 Короткіх С.Г., асистент Омеляненко В.А.

За розвитком подій останньої Олімпіади у Лондоні спостерігали мільйони людей з усього світу. Отримати можливість бути господарем Олімпіади – це вагомий та серйозний показник для країни, оскільки обрана країна отримує величезний кредит довіри від Олімпійського комітету. Вона повинна задовольнити всі потреби та надії шанувальників такого великого спортивного свята. Про намір подати заявку на право проведення Олімпіади-2022 вперше було заявлено у 2010 році. Україна пропонує провести Олімпійські ігри у Львові та прилеглих Карпатах. Країну, що проведе Ігри-2022, визначать у 2013 році. Відтак постає питання визначення ключових умов максимізації потенційного ефекту від цього заходу для економіки України.

На даний момент прийнято лише концепцію державної програми національного проекту «Олімпійська надія-2022». У списку – Львів та два гірськолижні селища – Славське та Тисовець.

Головне, що держава профінансує лише розробку проектів (30% від усіх витрат), а решта – залучення приватних інвестицій. Самі ж бізнесмени наразі не поспішають робити фінансові ін'єкції в освоєння Карпат. Одні лише уважно дослухаються до цієї теми та вичікують, інші – не бачать перспективи швидкого повернення вкладених грошей, оскільки немає жодних гарантій на те, що після можливої поразки нові олімпійські комплекси матимуть попит серед українців та туристів. Експерти сумніваються, що інвестори активно включаться у процес – через бюрократичну тяганину. Водночас майбутні олімпійські Карпати вже цікаві австрійцям, німцям та китайцям.

У Карпатах майже повністю відсутня необхідна інфраструктура, а це означає, що все доведеться будувати з нуля. Єдине, що вже зараз можна сказати, що має Україна, то це сучасний аеропорт у Львові, який був побудований для проведення Євро-2012.

Конкурентами України будуть Китай, Німеччина, Фінляндія, Франція, Польща, Норвегія, Румунія, Іспанія, Швейцарія, Північна Америка та Австралія, які також готують заявки. Тобто нас чекає надзвичайна конкурентна боротьба.

Тепер треба розглянути безпосередню «ціну питання». В остаточному варіанті вартість підготовки до Олімпіади склала приблизно \$7-9 млрд. На думку фахівців Держагентства з інвестицій та управління національними проектами, фінансування здійснюватиметься за рахунок державного та місцевих бюджетів, коштів приватних інвесторів і за допомогою змішаного державно-приватного фінансування. Найбільш витратним є будівництво транспортної інфраструктури (\$1,77 млрд.). З держбюджету на автодороги планується витратити \$1,31 млрд., аеропорти – \$100 млн., залізничну

інфраструктуру – \$360 млн. \$710 млн. передбачається затратити на будівництво спортивних об'єктів – львівської льодової зони (\$390 млн.), сніжної зони Тисовця (\$120 млн.), гірськолижної арени Боржави (\$200 млн.). Ще \$185 млн. держкоштів будуть виділені на будівництво медіацентру. За допомогою змішаного фінансування та за рахунок інвесторів будуть побудовані готелі (\$833 млн.), окремий готель для представників МОК (\$160 млн.) і олімпійські селища (\$365 млн.). Цікаво, що на житло для журналістів планується витратити вдвічі більше, ніж для спортсменів, – \$738 млн. Основні роботи будуть проведені після підтвердження заявки в 2015 році. Не варто будувати цілі комплекси для зимової Олімпіади, які потім не окупляться. Практика свідчить: з економічної точки зору є успішні та вкрай неуспішні спортивні заходи. У списку неуспішних – проведення чемпіонату Європи у Португалії, чемпіонат світу з футболу в Південній Африці, Олімпіада в Афінах. Надавати кредити Україні буде Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, призначення якого є надавання цільових кредитів, у тому числі для проведення таких масштабних змагань [1].

Але на наш погляд, вартість Олімпіади-2022 для України буде дуже високою і набагато вище приведених даних – передусім через питання інфраструктури, адже для розвинених країн світу проведення спортивного заходу є простішим – у них є готова (або початково краща) інфраструктура, тому меншою є і кошторисна вартість, і організаційні заходи проводить набагато простіше. Тому у цьому випадку Україні буде вкрай складно витримати конкуренцію серед розвинених країн таких як, Швейцарія, Німеччина чи Фінляндія.

Експерти переконані, що Олімпіада потрібна Україні, бо це каталізатор розвитку країни, але держава має уникнути помилок, які були при підготовці до «ЄВРО-2012». Схема, коли держава стає інвестиційним фондом, а не одним з інвесторів – є неправильною. Більшість спортивних об'єктів не знайдуть свого інвестора, бо поважний інвестор на таких умовах не прийде в Україну, і доказом цього є минулий чемпіонат. Коли Україна 2007 року виборола право на проведення «ЄВРО-2012», у державній програмі підготовки до першості було передбачено, що 80% необхідних витрат припаде на приватних інвесторів. Але зрештою вийшло навпаки – за даними дослідження Raiffeisen Research, 80% витрат на стадіони, дороги та аеропорти припали саме на платників податків [2].

На користь доцільності проведення олімпіад варто згадати результати дослідження, проведеного Ендрю Роузом (Andrew Rose) і Марком Шпігелем (Mark Spiegel) з Каліфорнійського університету та Федерального резервного банку Сан-Франциско, що констатувало в 2010 році практично системний ріст експорту – порядку 20%, для країни-організатора. Але справа в тому, що такий же ріст міжнародної торгівлі показують країни, яким не вдавалося приймати ігри. Автори дослідження приводили таке пояснення цьому феномену: багато кандидатів на організацію олімпіади ставали такими в

рамках більш глобального процесу модернізації та економічного розкриття даних країн. Саме так, наприклад, програш в 2004 році Південної Африки – конкурс у підсумку виграли Афіни – збігся з фазою лібералізації зовнішньоторговельного обміну, розпочатого в середині 1990-х років.

1. Зимова Олімпіада-2022 в Україні може потягнути на сім мільярдів [Електронний ресурс] // Інформаційне агентство «УНІАН». – Режим доступу: <http://www.unian.ua/news/526915-zimova-olimpiada-2022-v-ukrajini-moje-potyagnuti-na-sim-milyardiv.html>

2. Олімпіада-2022 за гроші бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lvivpost.net/content/view/12118/197/>

3. Стадник Г. Олімпіада-2022: наполеонівські плани для Львова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.de/олімпіада-2022-наполеонівські-плани-для-львова/a-16250917>

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 309-311.